

**УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

КОМИСИЈА ЗА НАСТАВА

**Анализа
за запишувањето студенти на прв сиклус студии
во учебната 2020/2021 година**

Скопје, 9.12.2020 година

Вовед

Конкурсот за запишување на новата генерација студенти на *прв циклус студии* во учебната 2020/2021 година беше изготвен врз основа на предлозите на факултетите - носители и организатори на студиските програми. На 246. седница на Ректорската управа од 20 февруари 2020 година е донесена Одлука за утврдување и објавување на Конкурсот.

Според Конкурсот, беше предвидено запишување нови студенти на 203 студиски програми. Според воспоставената практика и со оглед на видот, карактерот и спецификите, на одделни студиски програми не се предвидува прием на нови студенти секоја учебна година.

По донесувањето на Одлуката на Владата на РМ за бројот на студенти, а почитувајќи ги законски утврдените рокови и со цел навремено информирање на кандидатите, Конкурсот за запишување студенти на прв циклус студии во учебната 2020/2021 година беше објавен на 25.6.2020 година во дневниот весник „Нова Македонија“ и на интернет страницата на УКИМ, со квотите утврдени во Одлуката на Владата на Р.М.

На 249. седница на Ректорската управа беше донесена и Одлуката за изменување и дополнување на Конкурсот за запишување студенти на прв циклус студии на студиските програми на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во учебната 2020/2021 година, а во согласност со Уредбата со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба (Сл. весник на РСМ 76, 24.3.2020), Уредбата со законска сила за изменување и дополнување на Уредбата со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба.

Во оваа академска година, беше предвидено да се запишат вкупно **10 798** студенти, од кои **5 300** редовни кои се финансираат од Буџетот на РСМ, **4 438** редовни со школарина и **1 060** вонредни студенти.

За реализација на запишувањето нови студенти на прв циклус студии, формирани се Универзитетска конкурсна комисија и конкурсни комисии на единиците на УКИМ и е донесено Упатството за реализација на Конкурсот, со цел единствен пристап при запишувањето студенти.

Во насока на стимулирање на квалитетот и подобрување на студентскиот стандард, Ректорската управа на Универзитетот, на 252. седница одржана на 22.9.2020 година, донесе одлука и во учебната 2020/2021 година, да се доделат *240 студентски стипендии за упис во прва година*. Стипендиите им се доделуваат на првите 10 кандидати на ранг-листата, примени во категоријата редовни студенти во државна квота на факултетот, во прва година во учебната 2020/2021 година.

Доколку на ранг-листата на запишани студенти за сите студиски програми има повеќе студенти со ист постигнат успех од бројот на стипендиите што се доделуваат, кандидатите за стипендија се рангираат по дополнителни критериуми:

- освоени награди и признанија во досегашното образование;
- постигнат успех во првиот семестар во учебната 2020/21 година.

Стипендијата опфаќа покривање на трошоците за партиципација на студирањето во државна квота за една учебна година.

На Универзитетот беа навреме извршени сите подготовки за реализација на Конкурсот за запишување студенти, а високообразовната понуда на УКИМ, поради пандемијата со КоВид беше презентирана со активности преку онлајн алатките.

И во учебната 2020/2021 година, се реализираше електронско пријавување на кандидатите, така што заинтересираните кандидати имаа можност да пополнат електронска пријава уште пред роковите утврдени во Конкурсот. Во рамките на iKnow-системот, пред пријавувањето во роковите утврдени со Конкурсот за запишување на прв

циклус студии, секој заинтересиран кандидат можеше да се најави на www.upisi.ukim.mk и да пополни електронска пријава.

Начинот на селекција на кандидатите се вршеше во зависност од видот на студиските програми за кои тие конкурираат, и тоа: студиски програми каде селекцијата на кандидатите се вршеше врз основа на успехот од средното образование и студиски програми со посебни специфичности, каде селекцијата ќе се врши врз основа на успехот од средното образование и со проверка на знаењата и умеењата на кандидатите.

Право на запишување согласно конкурсните услови

Право на запишување на прв циклус академски студии, на академски студии од областа на уметностите и на прв циклус стручни студии имаат кандидати кои положили државна или меѓународна матура. Право на запишување на прв циклус студии имаат и кандидати со завршено четиригодишно средно образование според прописите кои важеле пред воведувањето на државната матура (пред учебната 2007/2008 година).

На прв циклус студии на факултетите можат да се запишат и кандидати што имаат завршено високо или вишо образование на сродни факултети и виши школи.

За разлика од претходните години, оваа година за првпат, согласно Уредбата со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба (Сл. весник на РСМ 76, 24.3.2020), Уредбата со законска сила за изменување и дополнување на Уредбата со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба (Сл. весник на РСМ 116, 5.5.2020) и Одлуката на Ректорската управа на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 02-523/3, донесена на 249. седница одржана на 19.5.2020 година, **во академската 2020/2021 година на прв циклус академски и стручни студии, како и на академски студии од областа на уметностите, може да се запише и лице кое се стекнало со диплома за завршено средно образование во траење од четири години во учебната 2019/2020 година.**

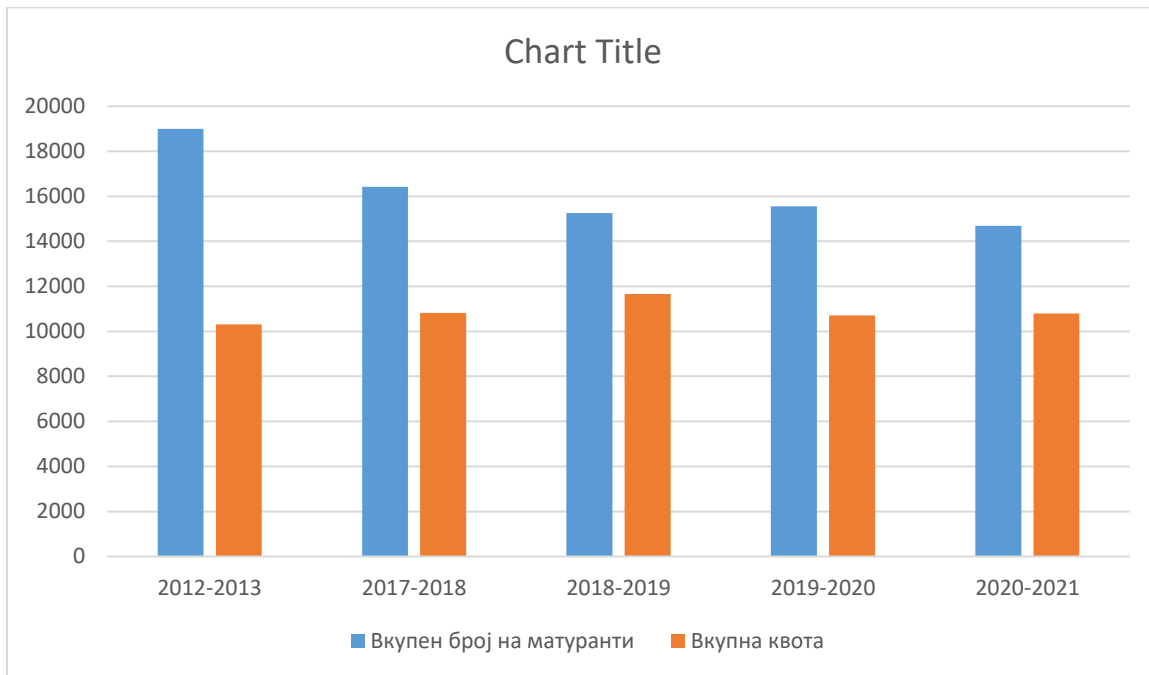
Кандидатите кои целокупното, или дел од средното образование го завршиле во странство имаат можност да се запишат под истите услови и критериуми како и кандидатите со завршено средно образование во Република Северна Македонија.

Интерес за студирање на УКИМ

За Универзитетот е од особено значење да го согледа интересот за студирање на идните академски граѓани. За таа, цел го разгледуваме соодносот на 3 параметри: број (големина на генерацијата) на матуранти, слободни места за запишување според конкурсите на УКИМ и бројот на пријавени кандидати во првиот уписан рок (податок кој директно ја отсликува желбата на кандидатите за запишување на одредена студиска програма).

1. Број на матуранти во однос на квотите по конкурсите

Учебна година	Вкупен број на матуранти	Вкупна квота	%
2012-2013	19000	10311	54,27
2017-2018	16426	10818	65,86
2018-2019	15256	11661	76,44
2019-2020	15553	10710	68,86
2020-2021	14680	10798	73,56

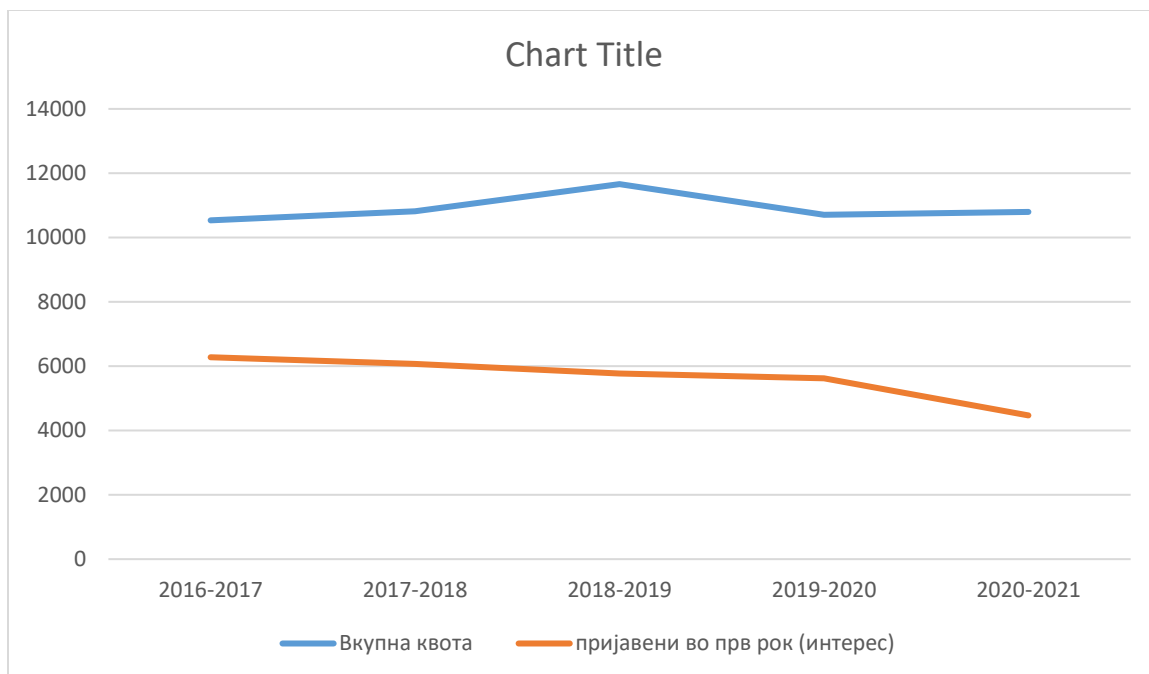
Од табелата може да се согледа дека Владата на РМ во академската 2020/2021 година планирала 73,56% од вкупниот број матуранти да се запише на УКИМ. Овој процент во последните неколку години се движи меѓу 65 и 75%, а во академската 2020/2021 планирано е 73,56% од матурантите да бидат запишани на УКИМ, што е околу 5% повеќе во однос на претходната учебна година.

2. Вкупна квота за запишување во однос на интересот на кандидатите

Како најточен показател за интересот на кандидатите за запишување на УКИМ го сметаме бројот на пријавените кандидати во првиот уписан рок. Од табелата можеме да заклучиме дека вкупната квота планирана за запишување на УКИМ е повеќе од двојно поголема од интересот на матурантите од соодветната генерација за студирање на УКИМ.

Интересот за студирање на УКИМ во апсолутни броеви кој последниве неколку години има опаѓачки тренд меѓу 3% и 5% на годишно ниво, но оваа учебна година бележи цели 11,14% пад на интересот на кандидатите за запишување.

Учебна година	Вкупна квота	пријавени во прв рок (интерес)	%
2016-2017	10535	6278	59,59
2017-2018	10818	6071	56,12
2018-2019	11661	5769	49,47
2019-2020	10710	5626	52,53
2020-2021	10798	4469	41,39

3. Број на матуранти во однос на интересот на кандидатите

Учебна година	Вкупен број на матуранти	пријавени во прв рок (интерес)	%
2017-2018	16426	6071	36,96
2018-2019	15256	5769	37,81
2019-2020	15553	5626	36,17
2020-2021	14680	4469	30,44

Оваа табела го претставува соодносот на кандидатите заинтересирани за студирање на УКИМ во однос на целата генерација матуранти. Интересот за студирање претставен преку овие два критериуми покажува дека % на матуранти кои сакале да се запишат на УКИМ претходните учебни години кој се движеше меѓу 36 и 37% е паднат на 30.44%.

Пријавени кандидати

Оваа година, за првпат, поради Ковид – кризата УКИМ овозможи пријавувањето на кандидатите да се врши електронски, со испраќање на електронска пошта (e-mail) на една од електронските адреси кои факултетите ги објавија за пријавување на кандидатите. За да може да го согледаме интересот на кандидатите за поделни студиски групи, во понатамошната анализа ќе го согледаме соодносот помеѓу бројот на пријавените кандидати во првиот уписан рок, кој го претставува интересот за студирање на поделна студиска програма) – **4358 кандидати** и бројот на редовните студенти кои се финансираат од

Буџетот на РСМ, како категорија на студенти кон која кандидатите се стремат да бидат запишани - 2683 студенти.

Податоците покажуваат дека во првиот уписан рок во академската 2020/2021 година **за едно место во квотата редовни со партиципација конкурирале 0,84 кандидати**. Овој сооднос е во пад од 0,2% во однос на претходната учебна година.

Учебна година	државна квота	пријавени во прв рок (интерес)	пријавени за едно место
2016-2017	6606	6278	0,95
2017-2018	5865	6071	1,04
2018-2019	5913	5769	0,98
2019-2020	5402	5626	1,04
2020-2021	5300	4469	0,84

1. Студиски програми со голем интерес

Последниве 3 академски години, како студиски програми за кои има поголем интерес се истакнуваат: општа медицина, примена на информациски технологии, софтверско инженерство и информациски системи, психологија и англиски јазик и книжевност.

2. Студиски програми со намален интерес

Последниве 3 академски години, како студиски програми за кои има намален интерес се истакнуваат: термичко инженерство, компјутерска едукација, преработка на земјоделски производи и македонска книжевност.

3. Студиски програми за кои нема интерес

За жал, некои студиски програми не будат интерес кај кандидатите како прв избор за студирање. Веќе неколку години се повторува на некои студиски програми да нема пријавено кандидатит во првиот уписан рок.

Оваа академска година во првиот уписан рок не се пријави ниту еден кандидат на: општа медицина на англиски јазик, предучилишно воспитание, за воспитувачи на групи на турски јазик, математика – физика, стручни забни техничари и металургија, дизајн и менаџмент.

Запишани студенти

По завршување на трите уписни рокови, на факултетите на УКИМ, во сите категории, во академската 2020/2021 година, од вкупно пријавени 4922 кандидат, од кои: 4 873 кандидати - државјани на Р. Македонија и 49 кандидати со завршено средно образование во странство (27 - странски државјани, 6 - државјани на Р. Северна Македонија со завршено средно образование во странство, 1 член на дипломатскиот кор и 15 студенти – стипендисти

на Владата на РМ), во учебната 2020/2021 година, запишани се вкупно 4662 (во минатата година 5 462 редовни и 223 вонредни студенти, односно вкупно 5 685).

Прикажани по категории, годинашните бројки се следниве:

- редовни со партиципација – 2946 редовни;
- редовни со школарина - 1 295 редовни;
- вонредни - 244;
- редовни студенти (во буџет) надвор од квотата по основа на националност – 38;
- редовни студенти (со школарина) надвор од квотата по основа на националност – 90;
- 27 странски студент;
- 6 државјани на РМ со завршено средно образование во странство;
- 15 странски студенти - стипендисти на Владата на Р. Северна Македонија
- 1 студент – член на дипломатскиот кор.

1. Студенти –државјани на РСМ

По завршување на трите уписни рокови, на факултетите на УКИМ, во сите категории, во академската 2020/2021 година, запишани се 4619 државјани на Р. Македонија во следните категории:

Учебна година	Со партиципација	Со школарина	вонредни	специјални	факултетско образование	национално ст	безбедносни сили	1 родител државна	1 родител кофинансир	со целокупно	вкупно
2016-2017	4836	1218	352	134						22	6562
2017-2018	4371	1506	380	52	38	50	12	88	31	7	6535
2018-2019	3794	1345	332	58	36	29	15	105	43	17	5774
2019-2020	3563	1673	223	34		109				12	5614
2020-2021	2946	1295	244			128				6	4619

2. Студенти странски државјани

Кандидатите - странски државјани и кандидатите – државјани на Република Северна Македонија кои целокупното средно образование го завршиле во странство, се запишуваа под истите услови и критериуми утврдени во Конкурсот за сите кандидати, во квотите утврдени за овие категории студенти.

Во трите уписни рокови, беа пријавени и примени 27 кандидати - странски државјани, и тоа 13 од Р. Турција, 7 од Р. Србија, по 2 од Р. Бугарија и од Р. Косово, и по 1 од САД, Р. Хрватска и од Р.Германија.

Годинава е запишан и еден студент - член на дипломатскиот кор во РМ, и тоа на Филолошкиот факултет.

За кандидатите странски државјани кои немаат познавања на македонскиот јазик, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје организира подготвителна настава за изучување на македонскиот јазик. Подготвителната настава се организира во траење од по три месеци интензивен курс во зимскиот и во летниот семестар и се реализира според посебна програма изготвена од Центарот за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик (ЦЕТИС МАК) при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“.

Во учебната 2020/2021 година, во Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ се пријавени **13 кандидати - странски државјани, за следење подготвителна настава за изучување на македонскиот јазик.**

По успешно завршување на подготвителната настава и полагање на завршниот тест, кандидатите добиваат сертификат за успешно положен тест по македонски јазик како странски јазик издаден од Центарот за тестирање и сертифицирање на македонскиот јазик како странски/втор јазик (ЦЕТИС МАК), со што стекнуваат право за пријавување за запишување на факултетите на нашиот Универзитет. Наставата за изучување на македонскиот јазик се реализира во периодот 5.10.2020-11.12.2020 година, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“.

Споредбено, во претходните 5 години:

Учебна година	Странски студенти	Стипендисти	Членови на дипломатски кор
2016-2017	60	22	
2017-2018	49	39	
2018-2019	41	1	1
2019-2020	54	16	1
2020-2021	27	15	1

Заклучни согледувања:

- **За интересот на кандидатите**

Иако податоците во последните години покажуваат дека интересот го следи намалувањето на генерацијата матуранти кои стигнуваат за запишување во тековната година, сепак бројот на запишани студенти во учебната 2020/2021 е намален за речиси 1000 студенти што претставува значителен пад споредбено со претходната учебна година. Во таа насока, слободно може да се констатира и дека интересот за студирање на УКИМ значително е намален.

УКИМ да покрене иницијатива за навремено анимирање на новата генерација матуранти за пријавување на студиските програми кои се нудат.

- **За квотата по конкурсот**

Владата ја димензионира квотата на УКИМ за запишување нови студенти во ранг од 60-70 % од генерацијата матуранти, но праксата покажува дека околу 37% од генерацијата се пријавува на УКИМ во првиот уписан рок.

Од друга страна погледнато, борјот на кандидатите кои во првиот уписан рок се пријавуваат на УКИМ е приближен со квотата на редовни студенти со кофинансирање. Од погоре кажаното евидентно е дека, доколку единиците сакаат да имаат студенти кои се школуваат со школарина, квотите треба да се намалат за околу 50%, бидејќи повеќе години наназад УКИМ не успева да ги пополни квотите по Конкурсот.

Се предлага факултетите да размислат за намалување на квотата студенти за истата да одговара на реалните услови на пазарот на ВО.

УКИМ да воведо дополнително стипендирање на студентите на студиските програми кои се неатрактивни.

- **За отворен ден**

Поради пандемијата со КоВид, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во учебната 2020/2021 година не ја организираше манифестацијата „Отворен ден“. Широката високообразовна понуда, Универзитетот за следната учебна година треба да ја промовира главно преку социјалните мрежи, на Фејсбук, како и на страниците на универзитетските единици.

- **За привлекување странски студенти**

Активностите на УКИМ за анимирање на потенцијалните студенти од странство не се задоволителни. На Универзитетот треба да се отвори поширока дебата за осмислување на овие активности. Оваа година, поради Ковид пандемијата, бројот на странските студенти значително е намален. Исто така, и поголем број кандидати кои минатата година го изучуваа македонскиот јазик, оваа година се откажаа од запишувањето на Медицинскиот факултет поради покачената школарина за студирање на општа медицина во годинешниот конкурс.

ПРИЛОЗИ

1. Пријавени кандидати во првиот и во вториот уписен рок
2. Пријавени кандидати во третиот уписен рок
3. Преглед на запишани студенти во прва година во академската 2020/2021 година